

Grey Scale #13

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

A K A D E M I A S Z T A B U G E N E R A L N E G O
im. gen. broni K. Świerczewskiego

FAKULTET WOJSK LOTNICZYCH
KATEDRA TAKTYKI WOJSK LOTNICZYCH

Handwritten: Aktywacja w 400...
Stamp: KATEDRA TAKTYKI WOJSK LOTNICZYCH
im. gen. broni K. Świerczewskiego
WARSZAWA

TAJNE

Egz. Nr 1

kpt. NOWAK

Temat: METODYKA OPRACOWANIA
Z PRZEPROWADZENIA ĆWICZENIA SZKIELETOWEGO
(Skrypt wykładu)

Handwritten: 1. Podstawy Taktyki Lotniczej
2. Podstawy Taktyki Lotniczej
3. Podstawy Taktyki Lotniczej
4. Podstawy Taktyki Lotniczej

Handwritten: 028342

WYDZIAŁ TAKTYKI WOJSK LOTNICZYCH
AKADEMIA SZTABU GENEALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego
28342

28342

REMBERTÓW

LISTOPAD

1958

Aktualne nr 400 2/1

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego

FAKULTET WOJSK LOTNICZYCH
KATEDRA TAKTYKI WOJSK LOTNICZYCH

TAJNE

Egz. Nr **1**

~~2088~~
kpt. NOWAK

Temat: METODYKA OPRACOWANIA
Z PRZEPROWADZENIA ĆWICZENIA SZKIELETOWEGO
(Skrypt wykładu)

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
28342

28342

AKADEMIA SZTABU GERNERALNEGO

Im. gen. broni K. Szwarczewskiego

FAKULTET WOJSK LOTNICZYCH
KATEDRA TAKTYKI WOJSK LOTNICZYCH

Przeł. prot. 12357. /

"ZAFUNKCJONALIZACJA"
SZEF KATEDRY
TAKTYKI WOJSK LOTNICZYCH

[Signature]
DEJGERS - ppłk dypl.

[Signature]
18.9.63

Str. Nr ...

1

AKADEMIA SZTABU GERNERALNEGO
Im. gen. broni K. Szwarczewskiego
KATEDRA TAKTYKI

[Signature]

kapł. dypl. K O W a K

"METODYKA PRACOWNIA I PRZEPROWADZENIA SWIADCZENIA
SZKIELETOWEGO"

/wykazad/

W R A C H W O M
KATEDRA TAKTYKI WOJSK LOTNICZYCH
AKADEMIA SZTABU GERNERALNEGO
Im. gen. broni K. Szwarczewskiego
Nr 228342

ZAGADNIENIA WYKŁADU

- I. **Pojęcie i ogólna charakterystyka ćwiczenia szkielekowego.**
- II. **Metody opracowania ćwiczenia szkielekowego w Wojskach Lotniczych.**
 1. Wytyczne do opracowania ćwiczenia.
 2. Opraczenie planu przygotowania ćwiczenia szkielekowego.
 3. Opraczenie zamiaru operacyjno-taktycznego.
 4. Opraczenie planu przeprowadzenia ćwiczenia oraz założeń operacyjno-taktycznych.
 5. Opraczenie rozkazu organizacyjnego.
 6. Opraczenie planu omówienia ćwiczenia szkielekowego.
- XII. **Przewodzenie ćwiczenia szkielekowego.**
 1. Praca szkolenych jednostek i zastabów.
 2. Praca kierownictwa i aparatu rozjemczego.
 3. Praca pododdziałów i oddziałów zabezpieczenia i obsługi ćwiczenia.
- IV. **Przewodzenie omówienia ćwiczenia szkielekowego.**

2. POJĘCIE I OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA ĆWICZENIA SZKOLE- NIOWEGO.

Wobec wszechstronnej roli szkolenia taktyczno-operacyjnego dowódców i sztabów Wojsk Lotniczych spotykamy ćwiczenia szkoleniowe.

Ćwiczeniem szkoleniowym nazywamy taką formę ćwiczenia, w której bierze udział jako szkoleni dowódca i sztaby w terenie bez udziału wojsk z wykorzystaniem środków technicznych przewidzianych w ośrodkach dla ćwiczących dowódców i sztabów.

Ćwiczenia szkoleniowe są wyższą formą szkolenia taktyczno-operacyjnego poszczególnych dowódców i sztabów. Ich przewagą nad ćwiczeniami na mapach czy zajęciami grupowymi przejawia się w tym, że przeprowadzane są w faktycznych warunkach terenowych i dają wieloletnijszy wkład pracy przy prowadzeniu działań bojowych.

Celem działań szkoleniowych jest wyrobienie u szkolenych dowódców i sztabów nauki organizacji i prowadzenia działań bojowych w różnych warunkach oraz ograniczenie pracy poszczególnych sztabów w terenie.

W niektórych wypadkach celem działań szkoleniowych może być sprawdzenie nowo wypracowanych teoretycznych zasad prowadzenia działań bojowych lub systemów dowodzenia i współdziałania.

Ćwiczenia szkoleniowe są ujęte na składe szkolenych można podzielić na:

- dowódczo-sztabowe, których celem jest szkolenie i ograniczenie określonych dowódców i sztabów oddziałów, związków taktycznych lotnictwa;
- tyżowe mające na celu szkolenie służby materiałowo-technicznego zabezpieczenia Wojsk Lotniczych;
- połączone /dowódczo-sztabowe i tyżowe/, których celem jest jednocześnie szkolenie dowódców i sztabów lotniczych oraz służby materiałowo-technicznego zabezpieczenia Wojsk Lotniczych;

- z udziałem entabów wojsk lądowych /artylerii przeciw-
lotniczej OK/ i bez udziału wojsk lądowych.

Ćwiczenia szkoleniowe wojsk lądowych z udziałem lotnictwa
organizowane są na szczeblu operacyjnym.

Ćwiczenia szkoleniowe ze względu na zakres, treść

i zakres przewidywanych zagadnień można podzielić na:

- jednostkowe i wielozestawowe;

- jednostkowe i dwustronne; a tym że strona przeciwna
może ćwiczyć według zasad prowadzenia działań boj-
owych wojsk własnych, względnie zasad prowadzenia dila-
żki bojowych ewentualnego przeciwnika;

- taktyczne, operacyjno-taktyczne i operacyjne;

W ćwiczeniu szkoleniowym każdy z uczestników
pełni wyznaczoną mu w rozkazie organizacyjną funkcję.

Czas astronomiczny w okresie organizacji działań boj-
owych nie zawsze musi odpowiadać czasowi operacyjnemu

i nie wyklucza się możliwości narzucenia przez kierownictwo
ćwiczenia przerw oraz przesłoków w czasie operacyjnym.

W okresie przewodzenia działań bojowych czas astronomiczny
winna być zgodny z czasem operacyjnym.

Przesłoki w czasie operacyjnym są możliwe do
zrealizowania w tego względu, że szereg czynności dila-
żacyjnych dowódców i entabów nie jest całkowicie przewi-
danych w czasie ćwiczenia szkoleniowego ponieważ brak
jest ćwiczących wojsk. Np.: kontrola przygotowania do
działań oddziałów i związków taktycznych, rozgrywka lotu
bojowego, a czynności te ograniczają się do opreco-
wania odpowiednich dokumentów.

W ćwiczeniu szkoleniowym kierownictwo ćwicze-
nia podlega ^{za} przesłokom entabów i wszelkie rozkazy i zawa-
żenie przekazuje ćwiczącym szczeblom w warunkach abli-
żnych do działań bojowych, to znaczy, że posługuje
się technicznymi środkami łączności, sygnałami i kodami.

Podczas ćwiczenia szkoleniowego poszczególne
zespoły ćwiczące ^{powinny być} rozmieszczone w terenie na faktycz-
nych odległościach i pracują w warunkach polowych.

W niektórych wypadkach poszczególne zespoły ćwiczące w terenie mogą zrealizować aplikacyjnie na odległościach zbliżonych do ile nie wpłynęło to ujemnie na osiągnięcia postawionych celów szkoleniowych, a przy-
niecnie korzyści materialne, np.: oszczędność kosztów transportu, skrócenie linii telefonicznych, oszczędność pracy środków zapasności radiowej dużej mocy itd.

W ćwiczeniach szkoleniowych oprócz szkoleń dowódców i zastawców osiągamy dodatki cel szkoleniowy, a mianowicie szkoleniowy poszczególne oddziały i pododdziały zabezpieczenia i obsługi poszczególnych zastawców w warunkach bojowych do działań bojowych. Np.: oddziały i pododdziały łączności, pododdziały samochodowe, pododdziały budowy SD, chemiczne, ochrony i inne.

W ćwiczeniach dowódczo-zastawczych dla zwiększenia ich realności w dowodzeniu można wprowadzić ^{wartości} ograniczoną ilość sprzętu lotniczego i rakiet. Ilość samolotów biorących udział w ćwiczeniach szkoleniowych winna jedynie zapewnić ćwiczącym dowódcę praktyczne dowodzenie samolotami w powietrzu a ziemi. W takim wypadku jeden samolot może wykonywać lot jako całe ugrupowanie bojowe pułku, eskadry lub klucze.

Samoloty

Musz pamiętać, że samoloty podgrzewające ugrupowanie bojowe nie będą wykonywały bombardowań bombami ostrymi ani też ćwiczeniowych, a jedynie mogą wykonywać foto-bombardowania lub foto-ostrelenia i podgrzewać lot ugrupowanie bojowego w czasie wytrzymania warunków lotu ugrupowanie bojowego jakże podgrzewa /czasów zbiórki, skrętów, naboru wysokości, manewrowania prędkością itd./.

Zgrupowanie

Różnice pomiędzy ćwiczeniem szkoleniowym a wykonywaniem samolotów, a lotniczo-taktycznym ćwiczeniem są następujące:

- biorące udział w ćwiczeniach szkoleniowych załogi samolotów nie są uzaktwniane jako szkoleni, a jako część składowa kierownictwa i są zapoznawane wcześniej z opracowanymi materiałami metodycznymi;

- biorąc udział w działaniu szkoleniowym załogi mogą mieć z góry przygotowane plany podgrzewki kamrad i malunków przekazywanych w czasie wykonywania lotu;
- jakoś wykonać zadania przez załogi biorące udział w działaniu szkoleniowym, nie wpływając ujemnie na pracę ćwiczących, dowódców i zastępców i nie doprowadzając do nieporozumień z obowiązkowymi zasadami;
- w działaniu szkoleniowym biorące udział załogi nie wykonują żadnych bombardowań i strzelania na poligonach, ponieważ celów ćwiczeń nie musi być przywiązywane do poligonów lotniczych;
- dla dokumentacyjnego potwierdzenia rezultatów działań do materiałów metodycznych można dołączyć fotografie lub zdjęcia lotnicze szczególnie wykonalne, które można dołączyć do ćwiczeń podczas ćwiczenia;
- nie wymaga się znajomości w powietrzu pozycji załogi poruszające się w pewnym czasie w powietrzu;
- ćwiczenia dowódcy nie wykonują lotów bojowych, a tylko loty zaparkowe. *wzrost w czasie 80 km.*

Cwiczenia szkoleniowe są jedną z wyższych form szkolenia taktyczno-operacyjnego dowódców i sztabów w Wojskach Lotniczych i winny poprzedzać udział oddziałów i związków taktycznych lotnictwa w lotach taktycznych ćwiczeniach, oraz ich udział w masowcach ogólnowojskowych z udziałem lotnictwa. Organizowane są od czasu do czasu związku taktycznego.

II. METODYKA OPRAWNIENIA ĆWICZENIA SZKOLENIOWEGO W WOJSKACH LOTNICZYCH.

Metoda opracowania materiałów taktyczno-operacyjnych do ćwiczenia szkoleniowego w zasadzie jest analogiczna jak przy opracowaniu ćwiczenia na mapach a tym, że wymaga bardziej gruntowniejszego ujęcia zagadnień organizacyjnych mających wpływ na przeprowadzenie ćwiczenia. Przy opracowywaniu ćwiczenia szkoleniowego konkretnie zagadnień organizacyjnych jest bardzo obszerny i wymaga dużego nakładu pracy oraz uwzględnienia

*Ciższe organizacje:
AL dla DL
DL dla DL
dowódcy wojny lotniczej
DL smoleńsk
najwyższy od now
tabela DL!*

metodycznych

zagadnień organizacyjnych przy opracowywaniu materiałów operacyjno-taktycznych. Jednocześnie należy uwzględnić możliwość sprzętu i środków wydzielanych do zabezpieczenia ćwiczenia. Należy wyznaczyć specyfikę przy opracowywaniu materiałów do ćwiczenia szkoleniowego.

Do opracowania ćwiczenia szkoleniowego wymagane są z uwagi na rodzaj ćwiczenia posiadających bogaty zespół wiadomości teoretycznych, oraz doświadczenie w doświadczeniu wojskowym oraz umiejętności metodyczne. Oprócz tego zespołu wymagane są odpowiedzialnego za opracowanie całości ćwiczenia /głównego autora/ oraz odpowiedzialnych za opracowanie określonych etapów /nawigacja, łączność, tyki itd./

Na głównego autora wymagane są także ustawa względnie odpowiedzialnego pilna operacyjnego ustawa lotniczego.

1. Wytuczanie do opracowania ćwiczenia szkoleniowego.

Doświadczony kierownik ćwiczenia na podstawie zadań szkolenia operacyjno-taktycznego i dodatkowych wytycznych wyższego dowódcy określa zakres, tematy i czas przeprowadzenia ćwiczeń szkoleniowych. Dane te określa w oparciu o dokładną znajomość poziomu wyszkolenia podległych jednostek.

Doświadczony kierownik ćwiczenia wyznacza zespół autorów do opracowania ćwiczenia oraz głównego autora ćwiczenia. Wymagaciami zespołu, względnie głównemu autorowi udziela wytycznych do opracowania ćwiczenia. Wytycznych ma ona udzielić ustawa względnie na piśmie.

Treść wytycznych doświadczony kierownik ćwiczenia winna obejmować:

- temat i zakres ćwiczenia szkoleniowego;
- określić ogólne cele szkoleniowe;
- określić siły i środki, które można wydzielić do zabezpieczenia ćwiczenia;
- określić etapy, które mają być wykonane;
- długość trwania i termin przeprowadzenia ćwiczenia;
- rodzaj przeprowadzenia ćwiczenia i miejsca postoju /bazowanie/ jednostek zabezpieczenia ćwiczenia;

- orientacyjnej szkół kierownictwa i wzajemów;
- sposób poznania dywizji bojowych /w lotnictwie myśliwskim DPL i wojskach radiotechnicznych/ podczas prowadzenia ćwiczenia;
- sposób rozpoczęcia ćwiczenia szkoleniowego /alarmem wględnie najbardziej wczesnym wroczaniem rozkazów wprowadzających/;
- główne tematy opracowania materiałów metodycznych do przeprowadzenia ćwiczenia.

Przed tego kierunku ćwiczenia może określić:

- ogólną koncepcję zamiaru operacyjno-taktycznego;
- koncepcję przeprowadzenia ćwiczenia;
- szczegółowej określić cele szkoleniowe dla poszczególnych rodzajów lotnictwa uwzględniając skłęb; *niektórych grup lub*
- określić etapy ćwiczenia i zagadnienia szkoleniowe, które mają być przerobione podczas ćwiczenia. *ntabul*

Przy przeprowadzaniu ćwiczeń szkoleniowych wspólnie z najniższymi dowódcami, na szczeblu wojennym lub wojskami powietrzno-transportowymi kierownik ćwiczenia, przed udzieleniem wytycznych uzgodnienia zagadnienia związane z opracowaniem i przeprowadzeniem ćwiczenia z zainteresowanymi sztabami i ich dowódcami.

W takim przypadku ćwiczenia będzie oparte na wspólnym seminarium operacyjno-taktycznym, który będzie opracowywany przy współpracy zainteresowanych dowódców i sztabów. Przed opracowywaniem wspólnego zamiaru należy uzgodnić cele szkoleniowe jednego jak i drugiego rodzaju wojsk uwzględniając różny rodzaj wojsk. Uzgodnienia wspólne cele szkoleniowe będą stanowiły podstawę do opracowania zamiaru. Należy również uzgodnić ogólne zasady organizacji przeprowadzenia ćwiczenia i wspólne kierownictwo.

Documenty G100 S100
 - plan myśliw. i planem ochrony (lub oddziałami)
 - plan operacyjny
 - plan operacyjny
 - plan operacyjny
 - plan operacyjny
 - plan operacyjny
 - plan operacyjny

2. Opracowanie planu przygotowania ćwiczenia szkoleniowego.

Dokumentem organizującym i planującym całe przygotowanie ćwiczenia, jest plan przygotowania ćwiczenia.

Dokument ten opracowany jest przez zespół oficerów. Temu planu przygotowania ćwiczenia szkoleniowego może być dołączony plan przygotowania ćwiczenia winny znaleźć

odpowiedzialność czynności związane z przygotowaniem
ćwiczenia, terminy ich wykonania oraz określa się
inaczej odpowiedzialnych za wykonanie poszczególnych
czynności. Czynności związane z przygotowaniem ćwicze-
nia wymagają dużo pracy i winny znaleźć odpowiedzenie
w planie przygotowania ćwiczenia. Można je podzielić
na następujące grupy:

a/ Czynności związane z opracowaniem materiału metodycz-
nych rozpoczynają się analizą otrzymanych wytycznych i
studiowaniem odpowiedniej literatury. Po dokonaniu
tego można przystąpić do ^{myśli merytorycznej} opracowania ^{te} zamieru operacyj-
no-taktycznego, założenia i planu przeprowadzenia
ćwiczenia wraz z załącznikami.

Czynności te będą obejmowały również dokonanie re-
 zjony ćwiczenia i opracowanie planu ^{opracowania} ćwiczenia.

b/ Czynności związane z organizacją rozpoczęcia ćwicze-
nia rozpoczynają się opracowaniem rozkazu organi-
zacyjnego, następnie organizacją i przygotowaniem
aparatu kierunkowo-organizacyjnego, przygotowaniem szkole-
nych i sprężu ^{zamiaru do ćwiczenia} do ćwiczenia. Czynności te kończą się
rehabilitacją kierowników ćwiczenia o gotowości szkole-
nych do rozpoczęcia ćwiczenia.

Terminy zakończenia poszczególnych prac powinny być
 ściśle przestrzegane przez wyznaczonych w nich wyko-
 nawców.

Czynności związane z przygotowaniem ćwiczenia będą
 każdorazowo różne. Zależą one od charakteru ćwi-
 czenia, przebieganych zasadniczo szkoleniowych i warun-
 ków w jakich ćwiczenie ma być przeprowadzane.

3. Opracowanie zamieru operacyjno-taktycznego.

Ważną i ważną czynnością pracy zespołu autorskie-
 go jest opracowanie zamieru operacyjno-taktycznego.

Metoda pracy przy opracowaniu zamieru operacyjno-
~~taktycznego do ćwiczenia szkoleniowego różni się od pracy~~
przy opracowaniu zamieru do ćwiczenia na mapach. Różnica
ta wynika z tego, że teren w którym mają się odbyć

1. Ćwiczenia jest przede wszystkim wypadku narzucony przez dowódcę-kierownika ćwiczenia i nie może wybiegać poza granice podległa. W ćwiczeniu szkoleniowym nie można zlekceważyć istotnie warunków dalskiej /przyszłej, stanu terenu/ a opierać się na zaktualizowanych warunkach meteorologicznych i terenowych.

2. Planowo czynności w sposób systematyczny będzie opracowanie koncepcji operacyjno-taktycznej na mapie. Koncepcje ćwiczenia podlega zatwierdzeniu przez kierownika ćwiczenia.

3. Kolejną czynnością to wyjazd w teren celem przeprowadzenia rekonesansu. Podczas rekonesansu powinno się ustalić możliwości rozmieszczenia w terenie ćwiczących dowódców i sztabów oraz podjąć wszelkie zabezpieczenia ćwiczenia. Powinno się również sprawdzić stan dróg i możliwość narzutu po nich sprzętu, który ma brać udział w ćwiczeniu.

4. Po przeprowadzeniu rekonesansu omawia się jego wyniki i przedstawia w formie wniosków kierownikowi ćwiczenia. Wyniki rekonesansu uwzględnia się w dalszej pracy przy opracowaniu planu, a następnie planu przeprowadzenia ćwiczenia.

Forma operacyjno-taktycznego jest taka sama jak przy opracowywaniu planu do ćwiczenia na mapach. Koncepcja operacyjno-taktyczna będzie się składać z części tekstualnej i graficznej. Przy opracowywaniu zagadnień związanych z rozmieszczeniem sztabów ćwiczących i ich przesunięciami należy posługiwać się mapami w skali 1:100 000. Przy opracowywaniu części tekstualnej należy posługiwać się możliwie dużą ilością tabel i wykresów np. bazowania lotnictwa, możliwości lotnictwa w poszczególnych oknach, momentu lotniskowego itd. Ta forma opracowania planu powinna na krótko i treściwie ująć treść operacyjno-taktyczną oraz wygodnie posługiwanie się planem przy opracowywaniu dalszych materiałów merytorycznych.

5. Opracowanie planu przeprowadzenia ćwiczenia oraz wszelkich operacyjno-taktycznych.

Plan przeprowadzenia ćwiczenia jest głównym dokumentem merytorycznym odzwierciedlającym przebieg ćwiczenia.

Z cyru oryginalnego
musi być w formie
indywidualnej w formie
Cy. makietowe
tytuł oper. takt. - j
v. ch. na mapach.

W planie podaje się temat, cele szkoleniowe, etapy i ich cele szkoleniowe, zagadnienia szkoleniowe, podział czasu, oczekiwane decyzje i prace ćwiczących, prace kierownictwa i rozjemców, działania awaryjne, czynności pododdziałów zabezpieczenia i obsługi.

Minivox;

treść planu przeprowadzenia ćwiczenia dotycząca decyzji ćwiczących powinna być opracowana tak aby nie kolidowała z zagadnieniami kierownictwa i rozjemców. Ten sposób opracowania daje większą swobodę w pracy kierownictwu i rozjemcom /zagadnienia te zostaną rozstrzygnięte w następnym rozdziale/.

Opis planu dotyczący pracy pododdziałów zabezpieczenia i obsługi będzie obejmował takie zagadnienia jak:

- organizacja działania i lotów samolotów (*już bierz udział*);
- dyslokacja środków łączności;
- organizacja zaopatrywania w paliwo i obsługa techniczna pojazdów mechanicznych;
- organizacja pracy aparatu gospodarczo-bytowego.

Minivoxu planu przygot. ever.

zmiana musi być
Sposób opracowania planu przeprowadzenia ćwiczenia szkoleniowego jest taki sam jak dotychczas na mapach z tym, że trzeba dodatkowo uwzględnić zagadnienia związane z pracą pododdziałów zabezpieczenia i obsługi.

Treść i forma planu przeprowadzenia ćwiczenia może być różna. Najwygodniejsza w pracy jest graficzna i tabularyczna.

Do planu przeprowadzenia opracowuje się załączniki. W formie załączników opracowuje się te dokumenty, które podczas działania wrócą się składowym jako wprowadzenie.

Dokumentami tymi mogą być:

- ✓ *zawieszona karta* - wykazanie uzupełniająco;
- ✓ - dyrektywy Przewodniczącego Dowództwa /z zadaniem bojowym dla ćwiczących/;
- ✓ - rozkazy operacyjne /bojowe/;
- ✓ - ~~rozządzenie bojowe~~;
- ✓ - rozządzenia specjalistów /łączności, tyłowe itp/;
- instrukcje i plany współdziałania;
- foto-zakłady i zdjęcia lotnicze;
- ✓ - schematy;
- ✓ - biuletyny rozpoznawcze;

Charakterystyki obiektów ścisłych:

• tabela danych o realizacji i realizacji planu.

Jeżeli nie jestesmy w stanie opracować tych wszystkich dokumentów w całości, ponownie ich treści w niektórych wypadkach należało by decyzji dotyczących, wówczas do materiałów historycznych należało zakopować zwrócić uwagę na ten dokument.

Treść powyższych dokumentów wraz ich listą należą jest o charakterze oświatowym i promocyjnym zagadnień szkolnych.

Forma organizacyjna do planu przeprowadzenia ćwiczenia winno odpowiednio wyznaczone być przez władze szkoły i winno być zgodne z kulturą i potrzebami dla szkolnych. Klasyfikacja tego dokumentu po jego opracowaniu i przed wypracowaniem szkolnym powinna być dokładnie opracowana. W ten sposób unikniemy szeregu nieporozumień i sprzeczności w czasie prowadzenia ćwiczenia.

Jednym z ważnych dokumentów, który stanowi podstawę do przygotowania szkolnych do ćwiczenia jest zajęcia główne.

Celem założenia głównego jest zapoznanie szkolenych z sytuacją wyjściową i przygotowanie ich do rozpoczęcia ćwiczenia. Opracowywaniem jest na podstawie materiału operacyjno-taktycznego i planu przeprowadzenia.

Do założenia realizacyjnego jednostkowego opracowuje się jedną jednostkę, do dwustronnego odwołania dla jednej strony i jednolite dla strony przeciwniej.

Założenia uzupełniające opracowuje się dla pomocniczych ~~zadani~~^{grup} uczestników szkolenia, celem uzupełnienia założenia głównego. W przypadku takim można się spotkać przy opracowywaniu ćwiczenia szkolnego dla różnych rodzajów wojacki względnie lotnictwa. Wówczas założenie główne obejmuje zagadnienia potrzebne do pracy wszystkich uczestników, szkolenia, a założenia uzupełniające dla ściśle określonych kategorii uczestników szkolenia.

- 1207-je
do CMM

- zadania dla
uczestników!

Założenia uzupełniające może również stosować dla wprowadzenia szkoleń w trakcie trwania ćwiczenia w odpowiedniej sytuacji.

5. Opracowanie rozkazu organizacyjnego.

Rozkaz organizacyjny jest dokumentem mającym na celu organizację działania szkoleniowego. Wydany jest przez dowódcę odpowiedzialnego za organizację ćwiczenia.

Rozkaz organizacyjny podlega jest do wiadomości wszystkim uczestnikom ćwiczenia. Jeżeli ćwiczenia szkoleniowe ma się rozpocząć od razu, to rozkazu organizacyjnego nie podpisuje się do wiadomości szkieletowym.

W rozkazie organizacyjnym podaje się temat i rodzaj ćwiczenia, zasadnicze terminy obowiązujące aparat kierowniczo-rozjemczy i szkoleniowy, główne zadania materiałowo-technicznego zabezpieczenia ćwiczenia, organizację lotów samolotów bojowych pozostających ugrupowanie bojowe i samolotów łącznikowych /służbowych/, oraz sposób postępowania dyktatorów bojowych w czasie trwania ćwiczenia. Uczestników ćwiczenia wymienia się w rozkazie organizacyjnym w formie ogólnej /szkaby oddziałów, załączków taktycznych/ natomiast w załącznikach do rozkazu wymienia się ich imiennie i wyznacza im odpowiedzialność stanowiska.

stob
Kierownik
tr. smu.

Do rozkazu załącza się:

- plan + kalendarz czynności wiązany z organizacją, przeprowadzeniem i zakończeniem ćwiczenia;
- ^{wymiar} opis kierownictwa i rozjemców;
- ^{wymiar} opis szkieletowy i pozostałych uczestników ćwiczenia;
- ^{wymiar} opis ^{podziałów i zabezpieczeń} środków transportowych, łączności i gospodarczych dla potrzeb ćwiczenia.

Własności

6. Opracowanie planu ćwiczenia.

Głównie ćwiczenia posiada duże znaczenie szkoleniowe i wychowawcze, dlatego trzeba je przygotować bardzo starannie. W tym celu od czasu ^{pojawia} rozpoczęcia w okresie przygotowania ^{planu} ćwiczenia należy opracować plan ćwiczenia.

Plan ćwiczenia opracowują głównie szefowie szkieletu w wytycznych kierownika ćwiczenia, natomiast samo ćwiczenie przygotowuje szef kierownictwa, lub specjalnie wyznaczona

w tym celu grupa oficerów tak zwana "Grupa omówienia ćwiczenia".

Plan omówienia ćwiczenia jest podstawowym dokumentem do pracy "Grupy omówienia ćwiczenia". Winien on obejmować następujące zagadnienia:

- czas i miejsce omówienia ćwiczenia;
- sposób prowadzenia omówienia ćwiczenia;
- ogólne zagadnienia i kto będzie mówił;
- jakie schematy ^{motywów} należy przygotować do omówienia;
- materiały porównawcze z innych ćwiczeń oraz historyczne przykłady w dziedzinie wojennych;
- zagadnienia do teoretycznej części omówienia.

W planie omówienia w okresie przygotowawczym należy zapisać kierowników i referentów, podać część materiałów do omówienia będącymi źródłem referentów.

Opisane w tym celu do omówienia

III. PROWADZENIE ĆWICZENIA SZKOLENIOWEGO.

Ćwiczenia szkoleniowe są prowadzone dwustronnie pod względem organizacyjnym są bardzo skomplikowane. Ich przebieg i realizacja zależy wyjątkowo od dużym stopniu od umiejętności organizatorskich kierownika i aparatu wojennego ćwiczenia.

Prace szkoleniowe podczas ćwiczenia polega na ścisłym wykonywaniu otrzymanych rozkazów i rozporządzeń, a aparat kierowniczy-organizacyjny do kierownika i reszta pracy szkoleniowej jest stworzaniem warunków pracy zbliżonych do faktycznych działań bojowych.

Przedstawienie ćwiczenia szkoleniowego rozpoczyna się momentem wykonania rozkazu bojowego wydanego dowódcą na piśmie lub wydaniem tego rozkazu w formie ustnej.

1. Prace szkoleniowe dowódców i oficerów.

Prace szkoleniowe rozpoczynają się w okresie przygotowawczym do ćwiczenia, po zapoznaniu się z rozkazem organizacyjnym i wyznaczeniem za odpowiedzialnie stanowiska.

W tym okresie szkoleni wstrzymują rozkazy z sytuacją wyjściową, zapoznają się z nią i wyczerpują na mapach.

Jednocześnie wykonują szereg poleceń kierownictwa związa-
nych z przygotowaniem ćwiczenia np.: przygotowanie tran-
sportu, środków łączności, organizacja aparatu gospodar-
czo-bytowego itd. Czynności szkolonych w tym czasie nie
zawsze będą bez przerwy kontrolowane przez reżymców.
Kontrola w tym czasie kierownictwa zgodnie z planem -
kalendarzem czynności przygotowania do ćwiczenia /załącz-
nik do rozkazu organizacyjnego/.

W okresie przygotowawczym szkoleni mogą być prze-
mieśczeni w nakazany rejon ćwiczeń.

W nakazanym terminie gotowości do rozpoczęcia
ćwiczenia zajmują wyznaczone im miejsca pracy oraz ocze-
kują na dalsze rozkazy i zarządzenia. Czas pomiędzy termi-
nem gotowości do rozpoczęcia ćwiczenia, a czasem rozpę-
częcia ćwiczenia winien być możliwie krótki. W tym czasie
kontrolowane jest przygotowanie szkolonych do ćwiczenia.

Ćwiczenie szkoleniowe można rozpocząć również
alarmem. W takim wypadku szkoleni nie będą posiadali okre-
su przygotowawczego. Wydaje się celowym rozpocząć ta-
kie ćwiczenia alarmem, w których przekabiane są zagednienia
początkowego okresu wojny oraz w ćwiczeniach mających
na celu sprawdzenie gotowości bojowej /mobilizacyjnej/
poszczególnych sztabów. Przy rozpoczęciu ćwiczenia alarmem
szkoleni wraz z wytracą wprowadzającą otrzymują zadanie
bojowe.

Po otrzymaniu zadania bojowego szkoleni przystę-
pują do pracy celem wypracowania decyzji. Metodę wypracowa-
nia decyzji określa szkolony dowódca. Może być dowolna
i nie jest narzucona przez aparat kierowniczo-reżymowy.

Od chwili rozpoczęcia ćwiczenia szkoleni powinni
pracować tak, jak w faktycznych warunkach działań bo-
jowych. Decyzje, rozkazy, meldunki itp. ćwiczących zprze-
kazuje się do podwładnych i przełożonych rzeczywistymi środka-
mi łączności. W wypadku przekazywania meldunków lub
zarządzeń przez oficerów łącznikowych, gońców itp.,
w czasie ćwiczeń na zbliżonych odległościach reżymcy
określają termin doręczenia ich adresatowi przez uwzględnie-
nie odległości z mapy, którą przybyłyby faktycznie.

W czasie prowadzenia ćwiczenia przy korzystaniu z technicznych środków łączności w okresie przygotowawczym do działań, rozmowy o charakterze tajnym przekazywać można w formie osobniczo zamaskowanej. W tym okresie korzystanie z radiostacji jest ograniczone. Ograniczenie to nie dotyczy sygnałów alarmowych i powiadomiania. Podstawowym środkiem łączności w okresie przygotowawczym do działań jest kontakt osobisty oraz ruchome środki łączności.

W okresie prowadzenia działań wszelkie dane o charakterze tajnym dotyczące zarówno wojsk własnych jak i nieprzyjaciela, należy przy korzystaniu z technicznych środków łączności przekazywać w formie osobniczo zamaskowanej. Niektóre dane o charakterze tajnym w czasie dynamiki można przekazywać przez techniczne środki łączności w formie niezamaskowanej. Dane i środki przez które można przekazywać rozmowy o charakterze tajnym niezamaskowane określa kierownik ćwiczenia na podstawie instrukcji tajnego dowodzenia.

Szkoleni wszelkie dokumenty bojowe powinni dawać do wglądu kierownikowi i rozjemców. Jeżeli podawane wiadomości wadliwie nasświetlają sytuację i są niedostatecznie zrozumiałe, ~~to~~ wówczas szkoleni mają prawo zwracać się do kierownika lub rozjemców o ustalenie i sprecyzowanie tych danych.

Czasowe wykluczenie ćwiczącego dowódcy z ćwiczenia jest możliwe wówczas, gdy popełni on poważne błędy grożące zaburzeniem przebiegu ćwiczenia, lub też w wypadku uprzednio przewidzianej zmiany dowódcy w celu nabycia praktyki przez jego zastępcę.

aby ćwiczenia przebiegały sprawnie, ćwiczący muszą ściśle przestrzegać wszelkich rozkazów i zarządzeń kierownika ćwiczenia, jego pomocników i rozjemców. Utrzymanie wysokiej dyscypliny wojskowej przez ćwiczących w czasie ćwiczenia sprzyja przeprowadzeniu go na jaknajwyższym poziomie i zapewnienia osiągnięcia w pełni postawionych celów szkoleniowych.

2. Praca kierownictwa i aparatu rozjemczego.

być przewidziane
 Kierownik ćwiczenia ~~musi~~^u / ~~zawczasem~~^u organizacyjnym wymagać kierownictwa i rozjemców. Na rozjemców powołuje się oficerów posiadających duży zasób wiadomości teoretycznych i dużą praktykę. Wiadomości posiadane przez rozjemcę, który bezpośrednio w czasie ćwiczenia pracuje ze szkolenym, powinien przewyższać zasób wiedzy szkolonego.

Skład ilościowy aparatu rozjemczego powinien być proporcjonalny do szerokości ćwiczenia, ilości uczestników ćwiczenia oraz do zadań i obowiązków stojących przed rozjemcami. Jest rzeczą zasadniczą, że ~~składowy~~^{ten numer} aparat rozjemczy utrudnia uprawianie kierowania ćwiczeniem. Z drugiej strony, aparat rozjemczy nadmiernie rozdzielony również sprzyja powstawaniu trudności organizacyjnych, może ujemnie wpływać na pracę ćwiczących, a ponadto komplikuje materiałowotechniczne zabezpieczenie ćwiczenia.

Ważnym zagadnieniem jest przygotowanie rozjemców do ćwiczenia. W czasie przygotowania rozjemców do ćwiczenia należy unikać zwlekania częstych odpraw. Rozjemców celowo jest zebrać na pierwszą odprawę /instruktaz/ na 2-3 dni /w zależności od szerokości i charakteru ćwiczenia/ przed rozpoczęciem ćwiczenia.

Na pierwszej odprawie /instruktata/ kierownik ćwiczenia powinien zapoznać cały skład z osobny aparat rozjemczy z celami ćwiczenia, zagadnieniami szkoleniowymi, ze specyfiką ćwiczenia oraz sposobem jego przeprowadzenia.

Wskazywanie do nomenklatury i obowiązków i odpowiedzialności
 Kierownik ćwiczenia powinien także określić jakie *z praktyki* uprawnienia mają rozjemcy w poszczególnych etapach ćwiczenia, przedstawić system zależności rozjemczej oraz podać tematy i sposoby składowania sprawozdań. W wypadku gdy ćwiczenie jest dwustronne rozjemców każdej strony należy przygotować oddzielnie.

Po pierwszej odprawie w następnym dniu należy pozostawić rozjemcom do załatwienia sprawy organizacyjnych /pobrać nie map, materiały, pleny i sprawozdania ćwiczenia, wyznaczenia itp./.

W następnym dniu można przeprowadzić odprawę tylko na staronowych rozjemcami. Odprawa ta ma na celu rozegranie

~~Ważnym~~ na mapach lub umieszczenie zasadniczych fragmentów ćwiczenia. Po rozgraniu i umieszczeniu zasadniczych fragmentów kierownik ćwiczenia powinien wskazać, w jaki sposób mają zostać rozjętej przygotować swoich pracowników i w jakim zakresie rozjętej mają być przy ćwiczeniach ćwiczących lub oddziałach.

Po przybyciu do ćwiczących oddziałów rozjętej powinni sprawdzić gotowość do rozpoczęcia ćwiczenia, która obejmuje:

- sprawdzenie rozmieszczenia oddziałów i SD;
- kontrola organizacji obrony i ochrony oddziału;
- skontrolowanie szkoleń w zakresie doktrynalnej znajomości sytuacji wyjściowej i innych danych w dotychczas włączonych dokumentów kierownictwa /rozwiązania/;
- skontrolowanie dokumentacji taktycznej /najczęściej meldunki w sytuacji wyjściowej/ oraz dokumentacji obrony i ochrony oddziału i SD;
- sprawdzenie przygotowanie szkiców, blankietów, wzorów i innych materiałów potrzebnych do prowadzenia ćwiczenia;
- sprawdzenie gotowości kierownictwa /neutralnej/.

Po sprawdzeniu i stwierdzeniu gotowości szkoleń do ćwiczenia należy z tym powiadomić kierownictwo ćwiczenia.

Przybycie rozjętej do ćwiczących oddziałów nie powinno być poprzedzone żadnym innym rodzajem gotowości do ćwiczenia. Zbyt wczesne przybycie rozjętej, gdy szkoleni przygotowują się jeszcze do zajęć, kłopotliwie ćwiczących i przeszkadza im w pracy.

Praca rozjętej w zakresie organizacji działań bojowych przez szkoleń polega na śledzeniu pracy zakończonych, wywołaniu od nich uwzględniania warunków sytuacji bojowej, zapoznaniu się z treścią otrzymanych rozkazów i rozządzeń opracowywanych przez szkoleń oraz otrzymaną i wysyłaną dokumentację sprawozdawczą.

Wobec ćwiczących rozjętej powinni być bezstronni, obiektywni i krytyczni. Beustronny, obiektywny stosunek do ćwiczących, umiarkowane i właściwe porady, dokładna analiza pracy szkoleń i sprawliwie ocenianie straszenia

kryterium oceny pracy całego aparatu rozjemczego w czasie ćwiczenia.

Pomoc udzielana szkolenym przez rozjemców nie powinna sprowadzać się do podawania gotowych rozwiązań czy decyzji, a naprowadzać szkolenych poprzez zadawanie pytań lub dawanie dodatkowych wprowadzeń, na momenty, które nie zostały wzięte pod uwagę. Dodatkowe wprowadzenia nie mogą być podawane bezpośrednio przez rozjemcę lub przez odpowiedni sztab /wyższy lub niższy/.

W wypadku niezgodzenia przez szkolenych decyzji nie-
możliwych do przyjęcia, rozjemca nie powinien mówić szko-
lenemu w sposób bezpośredni, że jego decyzja jest błędna
i nie należy, a jeszcze gorzej, że jest niezgodna z de-
cyzją przewidzianą w planie przeprowadzenia ćwiczenia.
Rozjemca może korzystać decyzje korzystając z jednego
z następujących sposobów:

- zadać o charakterze przekazanego umotywowania powziętej decyzji i zbijać wyrażane twierdzenia, nie stwierdzać jej
- przekazuje szkolenym nowe dane z sytuacji z wypełnieniem takiego polecenia i dalać nieprzejętą /polecenie to i dalać konieczne muszą być wszelkie/, które umożliwiłyby szkolenym do własnej powziętych początkowo decyzji;
- przekazuje szkolenym prośby sąsiadów, które są zwykle sprzeczne z duchem decyzji podejmowanych przez szkole-
nych, a związku z czym ich realizacja wywołałaby ujawnie
i nie pożądaną skutki dla działań sąsiadów.

Rozjemca po zatwierdzeniu decyzji szkolenych w każdym wypadku nie powinien się kurczowo trzymać rozwiązań przewidzianych w planie przeprowadzenia ćwiczenia. Jeżeli do przyjęcia decyzje, odbiegające od planu przeprowadzenia ćwiczenia, należy stwierdzić o ile nie wpływają ujawnie na przebieg całego ćwiczenia i osiągnięcia przewidzianych celów szkoleniowych. O takich wypadkach należy posiadać kierownictwo powiadomienia może to mieć wpływ na wprowadzenie poprawek do planu przeprowadzenia ćwiczenia.

Przy popełnianiu przez szkolenych drobnych błędów taktycznych lub organizacyjnych interwencja rozjemców

powinno się wyrażać w terenie niekorzystnej sytuacji dla ćwiczącego, wynikającej z błędów. Sytuacja ta nie powinna sprawać się do całkowitej niemożności wykonania postawianego zadania.

Aby rozjemca spełnił swoje zadania i obiektywnie ocenił pracę ćwiczącego, nie musi mu przez cały czas "asystować". Taka "asysta" krepuje szkolonego i w wielu wypadkach przeszkadza mu w pracy. Rozjemca powinien być przy ćwiczącym tylko przy zasadniczych jego czynnościach organizacyjnych i wykonawczych, a każdą jego czynność oceniać z punktu widzenia praktycznej przydatności w warunkach bojowych.

Podczas ćwiczenia rozjemca prowadzi notatki o przebiegu ćwiczenia i pracy szkolonych. W określonych terminach przekazuje sprawozdania do kierownictwa z materiałem do omówienia przebiegu ćwiczenia. Pod koniec ćwiczenia

- przedstawia ogólne sprawozdanie z wnioskami dotyczącymi:
- stopnia osiągnięcia postawionych celów szkoleniowych;
 - dodatkich i ujemnych stron ćwiczącego dowódcy lub sztabu;
 - jakie zagadnienia przez ćwiczących są słabo opanowane i na co w przyszłości należy zwrócić szczególną uwagę;
 - zalety i niedociągnięcia metodyczne ćwiczenia.

Centralne miejsce w prowadzeniu ćwiczenia zajmuje kierownik. Kieruje on całokształtem pracy szkolonych i aparatu kierowniczo-rozjemczego oraz rozstrzyga zasadnicze zagadnienia szkoleniowe.

Ćwiczenie szkoleniowe kierownik prowadzi osobiście, i ze pośrednictwem pomocników, sztabu kierownictwa i rozjemców. Miejscem przebywania kierownika jest rejon z którego najwygodniej kierować ćwiczącymi sztabami.

Przezabianie najważniejszych zagadnień szkoleniowych ćwiczenia kierownik przeprowadza osobiście. Osobiste przezabianie najważniejszych zagadnień ćwiczenia jest jednym z najbardziej odpowiedzialnych i skomplikowanych zadań kierownika. Jednakże nie powinien zatrudniać niższych osób funkcyjnych ze składu aparatu kierowniczo-rozjemczego i szkolonych.

Kierownik ćwiczenia może mieć swoich pracowników do spracowania rodzaju: kadry i rezerwa specjalistów /nawigacja, łączność, żyły itp./ oraz sztab kierownictwa.

Sztab kierownictwa jest organem kierownika ćwiczenia w kierowaniu aparatem rozjemczym, szkolonymi i pododdziałami /oddziałami/ zabezpieczenia ćwiczenia. Obowiązki sztabu kierownictwa należą:

- przygotowanie szkolonych do rozpoczęcia ćwiczenia;
- organizacja łączności wewnętrznej;
- zabezpieczenie materiiakowo-techniczne i ochrona kierownictwa;
- organizacja zajęć przez szkolonych nakazanych rozjemców;
- wykonywać pracę na sztab przekazywany szkolonym;
- podgrzewać dzieciak apła i sąsiadów;
- przekazywać i kontrolować wykonanie rozkazów kierownika i rozjemców;
- kierować z pomocą kierownika pracą aparatu rozjemczego;
- zbierać wiadomości o decyzjach i czynnościach szkolonych, opracowywać je i meldować kierownikowi ćwiczenia;
- przygotowywać projekty nowych sytuacji i zmian w planie prowadzenia ćwiczenia;
- informować pozostałe elementy aparatu kierowniczo-rozjemczego o nowych sytuacjach i decyzjach, powziętych przez kierownika;
- organizować zmiany miejsca pracy kierownictwa;
- przebadanie i uogólnienie nowych sposobów metodycznych i form operacyjno-taktycznych zastosowanych podczas ćwiczenia;
- uogólnić materiał otrzymany od rozjemców i szkolonych oraz przygotować omówienia zgodnie z wytycznymi kierownika ćwiczenia.

Sposób przygotowania aparatu kierowniczo-rozjemczego, a w konsekwencji jego praca wylicza decydujący wpływ na przebieg ćwiczenia, jego poziom i realizację celów szkoleniowych.

3. Praca pododdziałów i oddziałów zabezpieczenia i obsługi ćwiczenia.

Praca pododdziałów zabezpieczenia i obsługi powinna być sterowana niżej. Pododdziałami przeznaczonymi do obsługi i zabezpieczenia mogą być pododdziały wchodzące organicznie w skład ćwiczących dowództw i sztabów lub przydzielone z innych jednostek.

Zadaniem pododdziałów zabezpieczenia i obsługi ćwiczenia jest:

- ^{zabezpieczenie} zabezpieczenie łączności;
- ^{zabezpieczenie} zabezpieczenie transportu;
- ochrona ćwiczących zespołów;
- przygotowanie i budowa SD;
- wykonywanie i zabezpieczanie lotów łącznikowych i parających działania lotnicze;
- zabezpieczenie materialno-bytowe uczestników ćwiczenia;
- zabezpieczenie medyczne;
- zabezpieczenie meteorologiczne;
- zabezpieczenie kulturalno-oświatowe /prasa, filmy, audycje radiowe/.

Do zabezpieczenia ćwiczenia szkoleniowego powinno się wynieść pododdziały odpowiednio wyszkolone. Nie-
użytkowa praca pododdziałów zabezpieczenia może ujemnie
wpłynąć na osiągnięcie podstawowych celów szkoleniowych.

Praca oddziałów zabezpieczenia kierują te szczegóły, do których zostały ^{owc}przydzielone, względnie do których
wchodziłyby ogólnie.

Kierownictwo ćwiczenia powinno posiadać środki sił i środków potrzebnych do zabezpieczenia ćwiczenia. W wypadku nieprzewidzianych awarii sprzętu szkoleniowego, które mogą doprowadzić do zakłóceń przebiegu ćwiczenia, kierownictwo uzupełnia ten sprzęt ze swego zapasu. Posiadanie zapasu sprzętu na każdym szczególe bieżącej obsługi w ćwiczeniu jest konieczne, ponieważ utrudnia pracę i powoduje wzrost kosztów przeprowadzenia ćwiczenia.

IV. PROWADZENIE OMÓWIENIA ĆWICZENIA SZKOLENIEGO.

Każde ćwiczenie szkoleniowe musi być poprzedzone omówieniem. Omówienie stanowi konieczny i ważny etap ćwiczenia.

Omówienie przeprowadza się w dniu zakończenia ćwiczenia, lub w terminie późniejszym z wszystkimi uczestnikami ćwiczenia. Najwygodniej jest przeprowadzić omówienie ćwiczenia bezpośrednio po jego zakończeniu. Jeżeli nie będzie takiej możliwości można je przeprowadzić w terminie późniejszym. Przewodzenie omówienia w terminie późniejszym powoduje odrywanie uczestników od procesu szkolenia w jednostkach, a z drugiej strony daje możliwość na bardziej uaktywnione przygotowanie na tematów do omówienia.

Porządek omówienia może być następujący:

- część wstępna kierownika ćwiczenia, w której wyjaśnia się temat, przyczyny jego przeprowadzenia i cele szkoleniowe ćwiczenia;
- omówienie zagadnień teoretycznych związanych z przetwarzanym tematem;
- omówienie ^{planu} zamieru operacyjno-taktycznego;
- omówienie faktycznego przebiegu działań straż;
- analiza i ocena ^{decyzji} pracy szkoleniowych według redaktorów tematu i specjalności;
- uwagi o wykonaniu zadań ^{uważać należy} stojących przed aparatem kierowniczym z-razjemozym;

Nie wszystkie wyżej wymienione zagadnienia będą omawiane osobiście przez kierownika ćwiczenia. Część zagadnień omawiana będzie przez oficerów, których wyznaczy kierownik ćwiczenia.

Kierownik ćwiczenia powinien omówić zagadnienia teoretyczne związane z przetwarzanym tematem oraz powinien przeprowadzić ogólną analizę i ocenę pracy szkoleniowych.

Omówienie powinno być prowadzone w sposób żywy i poglądowy. Jako materiału poglądowego należy używać schematów z zamierem, graficznymi decyzjami grających, magnetofonu z nagrzanymi charakterystycznymi zarządzaniami, meldunkami, komendami itd.

Do omówienia ogólnego można przeprowadzić omówienia oddziałowe w pomocagólnych rodzajach lotnictwa i specjal-
nościach oraz oddziałowo z aparatem kierowniczo-rozjem-
czym. Omówienia te prowadzi pomocnik kierownika ćwicze-
nia lub starsi rozjemcy.

Oddziałowe omówienie z aparatem kierowniczo-rozjem-
czym z zasady będzie prowadził osobiście kierownik ćwicze-
nia.

W rezultacie przeprowadzonego omówienia szkoleni
powinni zrozumieć, jakie błędy popełnili w czasie ćwi-
czenia i co musi zrobić, aby je unieść. Tylko wówczas
omówienie ćwiczenia spełni swoją rolę jako jedno z zadań
szkoleniowo-wychowawczych.

Omówienia powinny być prowadzone w sposób zwięzły
i nie przekraczać granicy 4-6 godzin /w zależności od
specjalności/. Zbyt długi czas prowadzenia omówienia nie
przyniesie oczekiwanych skutków szkoleniowo-wychowaw-
czych, ponieważ małej uwagi uczestników.

Z A K O N C Z E N I E.

Ćwiczenia szkolotowe są wyższą formą szkolenia
taktyczno-operacyjnego dowódców i sztabów, prowadzone
w terenie bez udziału wojsk z wykorzystaniem środków
żegnowości. W ćwiczeniu szkolotowym można osiągnąć ścisły
wzajemny celów szkoleniowych i jednocześnie szkolić do-
wódców i sztaby różnych rodzajów wojsk, lotnictwa i służb
w warunkach zbliżonych do działań bojowych.

Opracowania i przeprowadzenie ćwiczenia szkolotow-
ego jest skomplikowanym procesem szkolenia operacyjno-
taktycznego dowódców i sztabów. Dlatego od jego organi-
zatorów wymaga się odpowiedniego przygotowania teoretyczno-
go i praktycznego.

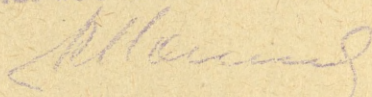
W zależności od tematu, celów szkoleniowych,
dysponowanych sił i środków przygotowanie szkoleniowych, szcze-
bla dowodzenia formy przeprowadzenia ćwiczenia mogą być
różne.

Jednocześnie należy zaznaczyć, że koszty związane z przeprowadzeniem ćwiczenia są stosunkowo duże w związku z czym należy dążyć do osiągnięcia dużych korzyści szkoleniowych, jako rekompensaty za koszty związane ze szkoleniem.

W miarę doskonalenia sposobów prowadzenia działań bojowych, metoda prowadzenia ćwiczeń szkoleniowych będzie ulegała doskonaleniu.

OPRACOWAŁ:

WYKŁADOWCA TACTYKI WOJSK LOPNICZYCH

N O W A K - kpt. dypl.

Wykonano K 30 OKB.

Rgz.Nr.1430 - Bibl.Tajna

Wyk.kpt. NOWAK

Brak.K.2. dn.20.11.58r.

Br.kb.1233. p. 375